

**Återrapportering enligt regeringsuppdrag avseende stöd
till religiösa minoriteter**

I enlighet med regeringens beslut den 11 september 2025 (UD2025/1304) redovisar Sida härmed myndighetens genomförande av bistånd som avser främjande av religions- och trosfrihet samt religiösa minoriteters åtnjutande av mänskliga rättigheter.

Beslut i detta ärende har fattats av vikarienrande generaldirektör Hanna Hellquist på föredragning av handläggare Birgitta Weibahr i närvaro av avdelningschef Annika Otterstedt.

Hanna Hellquist
Birgitta Weibahr

Ärendenummer: 25/001532

Återrapportering enligt regeringsuppdrag avseende stöd till religiösa minoriteter

Sammanfattning

Regeringen har givit Sida i uppdrag att rapportera om genomförandet av bistånd som avser främjande av religions- och trosfrihet samt religiösa minoriteters åtnjutande av mänskliga rättigheter. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) årligen under 2026 - 2028 genom att Sida i en rapport redovisar genomförda biståndsinsatser inom detta område. Detta är den första rapporten under uppdraget.

Sida konstaterar att stöd inom detta område kan förekomma på olika sätt i biståndsverksamheten: dels genom insatser där religionsfrihet utgör ett uttryckligt mål, dels genom bredare insatser för framför allt mänskliga rättigheter där religionsfrihet eller religiösa minoriteters rättigheter utgör en del av ett större rättighetsarbete. Historiskt har Sida i begränsad utsträckning haft särskild intern styrning eller en rapporteringsstruktur för att systematiskt identifiera och följa upp denna typ av stöd. Mot denna bakgrund redogör rapporten såväl för insatser där området utgör ett huvudfokus som för exempel på insatser där det ingår som en del av bredare rättighetsarbete.

Sida redovisar i denna skrivelse pågående och planerad verksamhet som omfattar religiösa minoriteters rättigheter och främjande av religions- och trosfrihet (religionsfrihet) inom Strategi för Sveriges globala utvecklingssamarbete för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer (2024- 2028), Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med det civila samhället (2025-2029), Sveriges strategi för det regionala utvecklingssamarbetet med Mellanöstern och Nordafrika (2024-2027) och Sveriges regionala strategi för Syrienkrisen (2024-2026).

Totalt har Sida under 2024 – 2025 finansierat riktade insatser som explicit omfattar religiösa minoriteter och religionsfrihet till ett belopp i storleksordningen 8,1 MSEK. Fler insatser har genomförts som redovisas först 2026. Det är i dagsläget inte möjligt att redovisa en exakt siffra för samtliga insatser som i något avseende utgör ett stöd till främjande av religionsfrihet samt religiösa minoriteters åtnjutande av mänskliga rättigheter.

Följande nya insatser med fokus på religiösa minoriteter som målgrupp och främjande av religionsfrihet som syfte har inletts eller planeras att inledas:

- Organisationen Minority Rights Group (MRG) och dess globala arbete inleddes 2025, med stöd från Sida om totalt 20 MSEK under fyra år.
- MRG:s arbete med frågorna i Syrien inleddes 2025, med stöd från Sida om totalt 9,9 MSEK under två år.
- Stiftelsen Adyan Foundation och dess regionala arbete i Mellanöstern och Nordafrika (MENA) planeras att inledas våren 2026, med stöd från Sida om totalt 4 MSEK under två år.

Dessutom pågår ett antal insatser som omfattar religiösa minoriteter och främjande av religionsfrihet inom ramen för Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med det civila samhället, till exempel med stöd genom Svenska Missionsrådet, Act Svenska kyrkan och Pingstmissionens utvecklingssamarbete.

Den genomgång som genomförts visar att främjande av religionsfrihet och stöd till religiösa minoriteters rättigheter i många fall även stöds indirekt inom bredare insatser för mänskliga rättigheter, demokrati, och inkluderande samhällen. Stöd ges således i andra relevanta delar av verksamheten, men är sällan formulerade som egna mål eller målgrupper. Det innebär att Sida i dagsläget har begränsade möjligheter att systematiskt redovisa omfattning, resultat och målgrupper inom detta område då varken resultatrapportering eller finansiell uppföljning är normalt strukturerad så att insatser specifikt kan identifieras som stöd till religionsfrihet eller religiösa minoriteter.

Uppdraget omfattar en redogörelse för hur Sida operationaliserar lärandet från utvärderingar och resultatredovisningar som genomförts av myndigheten. Ingen utvärdering som belyser den avgränsade frågan om stöd till religiösa minoriteter och främjande av religionsfrihet har genomförts. Däremot har en kartläggning och analys av religionsfrihet och skydd av religiösa minoriteters rättigheter i MENA¹, bidragit till att en ny insats med stöd till stiftelsen Adyan Foundation nu bereds. Sida avser att fortsätta utveckling av lärande från utvärderingar och resultatredovisningar som berör religionsfrihet och rättigheter för religiösa minoriteter.

Mot denna bakgrund ser Sida ett behov av att vidareutveckla hur frågor om religionsfrihet och religiösa minoriteters rättigheter identifieras, analyseras och synliggörs inom relevanta delar av verksamheten.

¹ Cowater International, An analysis and mapping study of freedom of religion in the MENA region, 2024, Sida Help Desk Democracy and Human Rights, Dox ärendenummer: 22/000476

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
1. Uppdraget.....	3
2. Avgränsningar och uttolkning av uppdraget.....	3
3. Redovisning av genomförandet av bistånd som avser främjandet av religionsfrihet och religiösa minoriteters åtnjutande av mänskliga rättigheter.....	5
3.1 Strategi för Sveriges globala utvecklingssamarbete för arbetet med de mänskliga fri- och rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer 2024 – 2028.....	5
3.2 Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med det civila samhället 2025 – 2029.....	7
3.3 Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika 2024 – 2027.....	9
3.4 Sveriges regionala strategi för Syrienkrisen 2024 – 2026.....	10
3.5 Övriga verksamhet.....	11
4. Lägesbild, framåtblick och utvecklingsbehov.....	11

1. Uppdraget

Regeringen har givit Sida i uppdrag (2025-09-11 UD2025/13041) att rapportera om genomförandet av bistånd som avser främjande av religions- och trosfrihet samt religiösa minoriteters åtnjutande av mänskliga rättigheter som finansieras med medel från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Uppdraget omfattar inte det humanitära biståndet. Rapporteringen ska bland annat innehålla en redovisning av mål, antalet insatser, belopp, resultat, länder, region och global nivå. Rapporteringen ska också på en övergripande nivå innehålla information om vilka religiösa minoriteter och organisationer som har beviljats stöd av myndigheten inom ramen för verksamheten. Rapporten ska även innehålla en redogörelse för hur myndigheten operationaliserar lärandet från utvärderingar och resultatredovisningar som genomförts av myndigheten. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) årligen under 2026-2028 genom att Sida i en rapport redovisar genomförda biståndsinsatser inom detta område. Den första rapporten ska redovisas senast den 15 mars 2026 och därefter samma datum efterföljande år.

2. Avgränsningar och uttolkning av uppdraget

Regeringens uppdrag avser bistånd som främjar religionsfrihet samt religiösa minoriteters åtnjutande av mänskliga rättigheter. Uppdragets formulering omfattar i praktiken flera olika typer av insatser. Sida konstaterar att stöd inom detta område kan förekomma på olika sätt i biståndsverksamheten: dels genom insatser där religionsfrihet utgör ett uttryckligt mål, dels genom bredare insatser för framför allt mänskliga rättigheter där religionsfrihet eller religiösa minoriteters rättigheter utgör en del av ett större rättighetsarbete.

Historiskt har Sida i begränsad utsträckning haft särskild intern styrning eller en rapporteringsstruktur för att systematiskt identifiera och följa upp denna typ av stöd. Mot denna bakgrund redovisas i rapporten både insatser där området utgör

ett huvudfokus och exempel på insatser där det ingår som en del av bredare rättighetsarbete.

Sida skiljer mellan olika typer av insatser som kan bidra till uppdragets inriktning:

1. Insatser med religionsfrihet som huvudsyfte

Insatser där det huvudsakliga målet är att stärka religionsfrihet. Exempel på aktiviteter kan vara:

- rättighetsbaserad lagstiftningspåverkan
- dokumentation av kränkningar av religionsfrihet
- stöd till organisationer som arbetar specifikt med religionsfrihet.

2. Insatser där religionsfrihet utgör ett explicit eller implicit delsyfte inom bredare arbete med mänskliga rättigheter

Insatser som primärt syftar till att stärka mänskliga rättigheter eller demokratiska institutioner, där religions- och trosfrihet ingår som en del av arbetet. Det kan exempelvis handla om:

- breda program för civilsamhälle eller rättsstatsprinciper
- stöd till människorättsorganisationer som arbetar med flera rättigheter, inklusive religionsfrihet
- arbete mot diskriminering där religion eller tro är en diskrimineringsgrund.

3. Insatser riktade till religiösa minoriteter som uttrycklig målgrupp

Insatser där religiösa minoriteter är en uttrycklig målgrupp och där syftet är att stärka deras rättigheter, säkerhet eller deltagande i samhällslivet. Det kan till exempel omfatta:

- stöd till organisationer som representerar religiösa minoriteter
- arbete mot diskriminering eller våld mot religiösa minoriteter
- program för inkludering, dialog eller rättighetsstärkande arbete.

4. Insatser där religiösa aktörer är genomförandepartner i bredare utvecklingsarbete

I vissa fall genomförs biståndsinsatser av religiöst baserade organisationer eller i samverkan med religiösa aktörer, utan att religionsfrihet utgör huvudsyftet. Dessa insatser kan ändå bidra till att stärka minoriteters rättigheter genom till exempel interreligiös dialog.

5. Insatser med flera målgrupper där religiösa minoriteter kan omfattas

Insatser där målgruppen definieras brett (t.ex. unga, civilsamhällesorganisationer eller lokalsamhällen) och där religiösa minoriteter kan ingå bland deltagarna. Stödet är inte specifikt utformat för religionsfrihet eller religiösa minoriteters rättigheter, men kan bidra till att stärka deltagarnas kapacitet, deltagande eller rättighetsutövande. I dessa insatser finns begränsad spårbarhet av just denna dimension, som i vissa fall dock kan fångas i narrativ rapportering.

Det går även att göra analytisk åtskillnad mellan följande tre övergripande typer av insatser:

Normativt arbete avser insatser som bidrar till att stärka normer, principer och policyer till stöd för religionsfrihet. Det kan exempelvis handla om internationell

dialog, kunskapsutveckling, policyarbete eller stöd till aktörer som verkar för att stärka respekten för mänskliga rättigheter i bred bemärkelse. Denna typ av arbete syftar i första hand till att påverka den normativa och politiska ramen för rättigheternas genomförande.

Institutionellt arbete avser insatser som stärker de strukturer och institutioner som är centrala för att skydda och upprätthålla mänskliga rättigheter. Det kan exempelvis omfatta stöd till civilsamhällesorganisationer, rättssystem, lagstiftningsprocesser eller andra institutionella mekanismer som bidrar till att motverka diskriminering och stärka rättighetsutövande. Sådana insatser riktar sig ofta till bredare rättighetsområden men kan samtidigt ha betydelse för religionsfrihet samt för religiösa minoriteters möjligheter att åtnjuta sina rättigheter.

Målgruppsinriktade insatser avser insatser där religionsfrihet eller religiösa minoriteters rättigheter utgör ett uttryckligt fokus i insatsens mål, aktiviteter eller målgrupp. Dessa insatser syftar mer direkt till att stärka situationen för personer eller grupper vars rättigheter begränsas eller kränks på grund av religion eller tro.

Distinktionen mellan dessa insatstyper gör det möjligt att synliggöra både insatser där religionsfrihet utgör ett uttryckligt fokus och insatser där området berörs inom ramen för bredare arbete för mänskliga rättigheter och inkluderande samhällsutveckling. Samtidigt kan graden av direkt påverkan på religiösa minoriteters situation variera mellan dessa typer av insatser.

3. Redovisning av genomförandet av bistånd som avser främjande av religions- och trosfrihet samt religiösa minoriteters åtnjutande av mänskliga rättigheter

3.1 Strategi för Sveriges globala utvecklingssamarbete för arbetet med de mänskliga fri- och rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer 2024 – 2028

Strategistyrningen gällande religiösa minoriteters rättigheter och främjande av religionsfrihet har omhändertagits, framför allt genom **ökat stöd till organisationen Minority Rights Group (MRG)**, öronmärkt för verksamhet med fokus på dessa frågor. Dessutom har religiösa minoriteters rättigheter och religionsfrihet synliggjorts i ett antal andra insatser.

Det utökade stödet om 5 MSEK per år (av ett totalt årligt bidrag om 17,5 MSEK från Sida) till MRG under 2025 – 2028 har som mål att stärka religiösa samfund och grupper som påverkas av diskriminering, fattigdom och förtryck så att de kan hävda sin rätt till jämlikhet, icke-diskriminering och ett värdigt liv i fred, samt stödja dem i arbetet med att tillgodose de mänskliga rättigheterna.²

MRG samarbetar med ett 60-tal genomförandepartner som arbetar specifikt med religionsfrihet, inklusive 10 stycken i Egypten, till exempel Egyptian Commission for Rights and Freedoms, tre i Libanon, till exempel Adyan Foundation (se mer

² Beslut om ändring av insats, Dox dokumentnummer: 24/001819-43

om stiftelsen under 3.3) och Awrad Clown Me In, åtta stycken i Tunisien, och en i Marocko, Organisation des Jeunes Africains.³

Under 2025 har MRG:s arbete med finansiering från Sida lett till bland annat följande resultat:⁴

- Utbildningar ledde till att 1 532 personer, varav 794 från religiösa minoriteter, fick kunskap om och verktyg för rättighetsbaserat påverkansarbete, samverkan med människorättsmekanismer, standarder för religionsfrihet samt deltagande i val och forskning.
- Totalt 33 insatser omfattade arbete med ansvarsutkrävande och påverkansarbete för religiösa minoriteters rättigheter. I Egypten bidrog MRG med juridiskt stöd och skrev inlagor till relevanta EU- och FN-forum gällande religiösa minoriteters rättigheter, inklusive särskilt utsatta grupper som kristna konvertiter och bahá'í. Det resulterade i 13 initiativ som främjar gruppernas erkännande och staters ansvar att skydda dem. Vidare gjorde MRG ett muntligt uttalande och drev en opinionsbildningskampanj för förnyat och utvidgat mandat för det internationella undersökningsuppdraget med fokus på förföljelsen av etniska och religiösa minoriteter i Iran.

MRG:s insatser når ett stort antal religiösa minoriteter i olika länder, där Sidas bidrag står för merparten av finansieringen från flera givare – 5 MSEK av totalt beloppet på 6,6 MSEK per år:⁵

- Bangladesh: hinduer, daliter, rishi, munda, kayaputra, jele, kawra, qadiani
- Bosnien-Hercegovina: judisk grupp
- Kambodja: bunong, kuy, jarai
- Kina: uigurer
- Demokratiska republiken Kongo: bambuty/batwa
- Egypten: kristna kopter, bahá'í, ahmadiyya, ateister
- Indien: muslimska minoriteter, kristna minoriteter, daliter
- Iran: sunnimuslimer, bahá'í
- Kenya: oigek
- Libanon: maroniter, grekisk-ortodoxa kristna, armenisk-ortodoxa (apostoliska) kristna, armeniska katoliker, sunnimuslimer, shiamuslimer, alawiter, druser, bahá'í, buddister, hinduer, ateister och agnostiker
- Malaysia: kristna, hinduer, indiska malajer, dyaks, taoists, kadazan-dusun
- Myanmar: kristna, muslimer (inklusive rohingyer), daliter
- Nepal: muslimer, kristna, daliter
- Pakistan: kristna, shiamuslimer, daliter
- Sri Lanka: muslimer, kristna, hinduer
- Syrien: alawiter, druser, kristna, sunnimuslimer, judar
- Thailand: muslimer, uiguriska flyktingar, montagnard (vietnamesiska flyktingar)

³ Minority Rights Group International (MRG) rapport till Sida på temat religionsfrihet, MRG information regarding work on FoRB and religious minorities January – September 2025. Dox dokumentnummer: 24/001819-92

⁴ Ibid.

⁵ Ibid.

- Tunisien: shiamuslimer, sufister, kristna (katoliker, evangeliska), bahá'í, ateister
- Turkiet: armenisk-ortodoxa kristna
- Uzbekistan: bahá'í

Förutom det utökade stödet till MRG har främjande av religionsfrihet och religiösa minoriteters rättigheter synliggjorts i ett antal andra insatser. Samarbetspartner har rapporterat om frågan som en del av det bredare arbetet med mänskliga rättigheter och demokrati utan att explicit lyfta fram mål eller resultatdirekt kopplade till religiösa minoriteter och religionsfrihet. Målen är oftast demokrati, yttrandefrihet, samexistens och fredsbyggande, till exempel det arbete Inter-Parliamentary Union,⁶ UNESCO⁷, Article 19⁸ och Pen International⁹ bedriver.

3.2 Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med det civila samhället 2025 – 2029

Styrningen i strategin avseende religiösa minoriteters rättigheter och religionsfrihet har omhändertagits genom att några av Sidas samarbetspartner startat nya insatser. Därutöver har Sidas partnerorganisationer pågående och nyligen rapporterad verksamhet som beslutades inom ramen för stöd genom svenska organisationer i det civila samhället 2016 – 2022 (med förlängning).

Den allra största delen av verksamheten som omfattar religiösa minoriteter och religionsfrihet ingår i bredare insatser och mål samt har flera målgrupper. Sidas samarbetspartner har därför inte i någon större utsträckning resultatrapporterat specifikt om religiösa minoriteter och religionsfrihet. Av samma anledning förekommer inte heller finansiell rapportering för aktiviteter som omfattar främjande av religionsfrihet och stöd till religiösa minoriteters rättigheter.

Svenska Missionsrådet (SMR) arbetar med att stärka religionsfrihet för alla genom att bygga kapacitet hos lokala partner och medlemsorganisationer, utveckla utbildningsresurser och nätverk som främjar dialog och förändring samt integrera religionsfrihet i utvecklingssamarbetet.¹⁰ Under 2025 – 2028 genomför SMR:s konsortium tre insatser. Den första insatsen, med en budget på 2 564 500 SEK, omfattar gemensamt lärande och kapacitetsutveckling inom religionsfrihet för konsortiet.¹¹ Den andra insatsen, med en budget på 1 980 000 SEK, genomförs av Adyan Foundation och syftar till att stärka de religiösa minoriteternas

⁶ Inter Parliamentary Union (IPU) rapportering specifikt på religionsfrihetsfrågor 2025 till Sida, Dox dokumentnummer: 21/001589-85

⁷ Unesco rapportering specifikt på religionsfrihetsfrågor 2+25 till Sida, Dox dokumentnummer: 25/001768-7

⁸ Article 19:s rapportering specifikt på religionsfrihetsfrågor 2025 till Sida, Dox dokumentnummer 23/000289-113

⁹ PEN International rapportering specifikt på religionsfrihetsfrågor 2025 till Sida, Dox dokumentnummer: 24/001690-16

¹⁰ [Svenska Missionsrådet – vårt nätverk](#), åtkomst 2026-02-23

¹¹ Svenska Missionsrådet rapportering specifikt på religionsfrihetsfrågor 2025 till Sida, Dox dokumentnummer: 24/001859-1

rättigheter i Irak, inklusive kristna, yazidier, shabaker, kakaier, baha'i, zoroastrier och mandéer. Insatsen omfattar bland annat juridiskt skydd, reformarbete för att minska diskrimineringen inom utbildningssektorn samt förbättrad tillgång till rättssystemet.¹² Den tredje insatsen, med en budget på 1 669 000 SEK, är inriktad på kristna, shiamuslimer och yibir på Afrikas horn med fokus på ökad kunskap om mänskliga rättigheter, förändrade attityder hos beslutsfattare och stärkt social sammanhållning.

Act Svenska kyrkan arbetar mot det övergripande målet att människors religionsfrihet förverkligas både i kyrkan och i samhället i stort. Målet med arbetet i MENA är att ansvarsbärare skyddar religionsfrihet, främjar religiös samexistens och rättvis familjelagstiftning samt motverkar religiös extremism. Ett av delmålen gäller påverkansarbete: att svenska och internationella beslutsfattare och utformare av policy uppmärksammar frågor om religionsfrihet och den specifika situationen för kristna i MENA. Bland insatserna kan särskilt nämnas:

- Genom Mellanösterns kristna råd, MECC, erbjuds psykosocialt stöd och traumabearbetning för kyrkliga ledare som har varit offer för övergrepp och våld mot den kristna minoriteten i Irak, Syrien, Egypten, Jordanien, Palestina och Libanon.¹³
- Adyan Foundations verksamhet i Irak där religiösa ledare från olika samfund arbetar för religionsfrihet och inkluderande medborgarskap. Lokala initiativ har bidragit till förbättrade relationer mellan religiösa grupper – främst kristna och muslimska - i Basra och till att shiamuslimska och bahá'í-ledare enats om gemensamma initiativ för att främja religionsfrihet i Erbil.¹⁴
- Stöd till en av Egyptens äldsta utvecklingsorganisationer, CEOSS, med rötter i den presbyterianska kyrkan och dess arbete med interreligiös dialog. Kristna och muslimska ledare har förts samman för att gemensamt hantera utmaningar i sina lokalsamhällen och för att visa att samarbete över religiösa gränser är möjligt. Utbildning av 47 unga ledare i religionsfrihet och fredsbyggande har lett till att dessa betraktar religionsfrihet som en universell rättighet och aktivt arbetar för att påverka attityder i sina lokalsamhällen där religiösa minoriteter, inklusive kristna, bahá'í och icke-religiösa, diskrimineras. Arbetet har också bidragit till exempel på att lokala organisationer anställer både muslimer och kristna.¹⁵

I Asien har Act Svenska kyrkans arbete mot diskriminering och för stärkta rättigheter för minoriteter i Pakistan lett till flera resultat. Insatserna har bland annat bidragit till minskat våld mellan shia- och sunnimuslimer under Muharram (den första månaden i den islamiska kalendern), ett förbud mot diskriminerande platsannonser, införandet av en minoritetskvot vid universitet samt en reviderad familjerättslagstiftning för hinduer, sikher och kalashfolket.¹⁶

¹² Svenska Missionsrådet rapportering specifikt på religionsfrihetsfrågor 2025 från Sida, Dox dokumentnummer: 24/001859-1

¹³ Svenska Kyrkan årsrapport 2024: 21/001203-398

¹⁴ Svenska Kyrkan årsrapport 2024: 21/001203-398

¹⁵ Svenska Kyrkan årsrapport 2024: 21/001203-398

¹⁶ Svenska Kyrkan årsrapport 2024: 21/001203-398

I subsahariska Afrika har All Africa Conference of Churches arbetat med att främja religionsfrihet genom ett jämställdhets- och ungdomsprojekt i Kenya, Botswana, Zambia, Sierra Leone, Zimbabwe och Sudan.¹⁷ Det har skett genom interreligiös dialog och ekumeniskt ledarskap i frågor som rör våld mot kvinnor och inkluderar riktade program till änkor inom den kristna minoriteten i Sudan.

Pingstmissionens utvecklingssamarbete (PMU)¹⁸ har bland annat samarbetat med två lokala partnerorganisationer i Palestina. Den ena är Bethlehem Bible College som arbetar för att stärka relationerna mellan den kristna minoriteten och den muslimska majoriteten genom interreligiös dialog tillsammans med en islamisk teologisk institution vid An-Najah National University i Nablus. Dialogen skapar forum där kristna och muslimer kan mötas på jämbördig grund, vilket bidragit till att stärka kristnas möjligheter att bli en del av det palestinska civilsamhället.¹⁹ PMU:s andra partner, Palestinian Bible Society (PBS), arbetar med demokratifrämjande utbildningar för ungdomar och olika sociala projekt. Framöver ska jobbskapande och nätverksbyggande för unga kristna och muslimska entreprenörer prioriteras genom kontakter mellan mindre etablerade företagare och mer erfarna palestinska och israelisk-arabiska entreprenörer. PBS:s säkerställer att kristna minoriteter ges likvärdig tillgång till insatserna.²⁰ Det totala stödet till de två partnerorganisationerna uppgår till 3,1 MSEK per år, varav cirka 2,6 MSEK använts för de beskrivna aktiviteterna.²¹

3.3 Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika 2024 – 2027

Styrningen gällande religionsfrihet och religiösa minoriteters rättigheter och religionsfrihet har omhändertagits. En ny insats med stöd till Adyan Foundation²² planeras starta i mars 2026 och i en pågående insats med stöd till UNWOMEN förstärks frågorna.

Kartläggning och analys av religionsfrihet och skydd av religiösa minoriteters rättigheter i MENA²³, dialog med potentiella samarbetspartner och en uppföljningsresa har lett till att ett **nytt två-årigt stöd om 4 MSEK till Adyan Foundation** nu bereds. Adyan Foundation har sitt säte i Libanon, regional tacksäner och hög trovärdighet hos alla aktörer som Sida fört dialog med. De arbetar inkluderande med samtliga religiösa grupper och trossamfund i MENA och har en etablerad ordning för jämlik representation mellan kristna och muslimer. Ett av målen är att värna religionsfriheten genom juridiskt arbete, påverkansinsatser och interreligiös dialog. Ett annat mål är religion och mänskliga rättigheter som omfattar integrering av värderingar i arbetet på lokal och regional nivå.²⁴

¹⁷ Svenska Kyrkan årsrapport 2024: 21/001203-398

¹⁸ Ingick i Svenska Missionsrådets konsortium fram till oktober 2025

¹⁹ PMUs Arbete med Religiösa minoriteter, Dox ärendenummer; 25/000309-42

²⁰ PMUs Arbete med Religiösa minoriteter, Dox ärendenummer: 25/000309-42

²¹ PMU:s projektdokument Bilaga B, Dox ärendenummer: 25/000309-38

²² Adyan Foundation [Profile - Adyan](#)

²³ Cowater International, An analysis and mapping study of freedom of religion in the MENA region, 2024, Sida Help Desk Democracy and Human Rights, Dox ärendenummer: 22/000476

²⁴ Adyan Strategy 2025 - 2028, UM2025/35658/AMMA-1

Samarbete med trossamfund och religiösa ledare i regionen är basen i arbetet. I exempelvis Irak utgörs Adyan Foundations nätverk för religiösa ledare av följande religiösa och etniska grupper:²⁵

- shiamuslimer: 32 %
- sunnimuslimer: 31 %
- kristna (olika grupper): 16 %
- yazidier: 8 %
- mandéer: 3 %
- kakaier: 3 %
- zoroastrier: 3 %
- bahá'í: 3 %
- okända/icke-specificerad religiös tillhörighet: 1 %

I en **pågående insats med UN Women** med målet att främja jämställdhet **har arbetet med religionsfrihet och religiösa minoriteters rättigheter stärkts** och resultatrapporteringen utvecklats. Dialog förs med religiösa – framför allt muslimska - ledare och institutioner om jämställdhet i Egypten, Marocko och Jordanien.²⁶ En granskning av hur programmet inkluderar marginaliserade grupper, inklusive kristna minoriteter, genomförs och ett närmare samarbete med Adyan Foundation har inletts.²⁷

3.4 Sveriges regionala strategi för Syrienkrisen 2024 – 2027

Styrningen gällande religiösa minoriteters rättigheter och religionsfrihet har omhändertagits genom ett **nytt öronmärkt stöd om 9,9 MSEK till MRG**.²⁸ Medel från strategin för Syrienkrisen delegeras till strategin för Sveriges globala utvecklingssamarbete för arbetet med de mänskliga fri- och rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer. Genom delegeringen har ett specifikt tvåårigt projekt inom ramen för Sidas pågående stöd till MRG (se 3.1) startat i november 2025.

MRG:s projekt i Syrien syftar till att främja religiösa minoriteters rättigheter. Genom insatsen stöds syriska organisationer och nätverk som leds av religiösa minoritetsgrupper eller som verkar för religiösa minoriteters rättigheter. Via stödet förväntas organisationerna och nätverken stärka sin kapacitet både organisatoriskt och tematisk, öka samordningen sinsemellan samt skapa initiativ som ökar medvetenheten om religiösa minoriteters utmaningar och bidrag till det syriska samhället, både hos allmänhet och nyckelaktörer såsom syriska beslutsfattare. Organisationerna och nätverken förväntas att på längre sikt kunna påverka policyarbete. MRG:s identifierar vilka organisationer som ska ingå i projektet.²⁹

²⁵ Religious and ethnic affiliation of participants to some of Adyan's programs, UM2025/35658/AMMA-5

²⁶ UN Women Dare to Care programme, Response to questions to partners re Freedom of Religion, januari 2026, UM2022/35024/AMMA-85

²⁷ Ibid.

²⁸ Beslut om ändring av insats, Dox dokumentnummer: 24/001819-69

²⁹ Ibid. bilaga 1 ansökan, Voices of Resilience: Building a Sustainable Minority Civil Society in Syria

Samverkan mellan de två strategierna möjliggör en effektivare hantering av stöd och skapar en plattform för gemensamt lärande kring hur arbetet med religiösa minoriteter och religionsfrihet kan utvecklas, såväl i Syrien som globalt.

3.5 Övrig verksamhet

En genomgång av Sidas insatser i myndighetens insatssystem (PLANit) har genomförts för att identifiera verksamhet inom andra strategier och delar av biståndet än de aktuella strategier som redovisas ovan. Sökningen gjordes med nyckelord såsom religion, religiös, religionsfrihet, trosfrihet, religiös minoritet, kristen och kristendom i insatsbeskrivningarna.

Utfallet visar att de identifierade insatserna inte omfattar riktat eller explicit stöd till religiösa minoriteter eller främjande av religionsfrihet. I stället rör det sig om insatser där dessa frågor ingår som en del av bredare mål och flera målgrupper, exempelvis kvinnors och flickors rättigheter och fredsbyggande.

Sida avser att använda samma sökmetod i samband med redovisningen av uppdraget 2027 och 2028, för att säkerställa att eventuella nya relevanta insatser inom övrig verksamhet fångas upp.

4. Lägesbild, framåtblick och utvecklingsbehov

Den genomgång som genomförts visar att främjande av religionsfrihet och stöd till religiösa minoriteters rättigheter i många fall även stöds indirekt inom bredare insatser för mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och inkluderande samhällen. Stöd ges således även i andra relevanta delar av verksamheten, men är sällan formulerade som egna mål eller målgrupper. Det innebär att Sida i dagsläget har begränsade möjligheter att systematiskt redovisa omfattning, resultat och målgrupper inom detta område då varken resultatrapportering eller finansiell uppföljning är normalt strukturerad så att insatser specifikt kan identifieras som stöd till religionsfrihet eller religiösa minoriteter.

Att området framstår som relativt begränsat i den samlade redovisningen kan delvis förklaras av flera strukturella faktorer. För det första behandlas religionsfrihet ofta som en del i ett bredare rättighetsarbete, exempelvis inom insatser som syftar till att stärka civilsamhälle, minoriteters rättigheter eller rättsstatliga institutioner. I sådana insatser kan målgrupperna ofta omfatta flera olika utsatta grupper - inklusive minoriteter - samtidigt, vilket innebär att religiösa minoriteter inte alltid särskiljs i resultat- eller finansieringsrapportering.

För det andra innebär säkerhets- och kontextfaktorer i många länder att frågor om religiös tillhörighet kan vara känsliga att dokumentera eller särskilja i programgenomförandet. I vissa kontexter kan en alltför explicit kategorisering av målgrupper innebära risker för partnerorganisationer eller enskilda individer.

För det tredje har uppföljningssystem och resultatramverk inom biståndet generellt utvecklats för att följa upp bredare tematiska mål, snarare än specifika rättighetsdimensioner såsom religionsfrihet. Detta kan bidra till att insatser där sådana frågor ingår inte alltid synliggörs i rapporteringen.

Sammantaget innebär detta att religionsfrihet i många fall adresseras indirekt, men också att synligheten i styrning och uppföljning är begränsad. Detta innebär också att det finns en risk att relevanta insatser och resultat inte fullt ut framträder i den samlade redovisningen.

Mot denna bakgrund ser Sida ett behov av att vidareutveckla hur frågor om religionsfrihet samt religiösa minoriteters rättigheter identifieras, analyseras och synliggörs inom relevanta delar av verksamheten. I det fortsatta arbetet med uppdraget avser Sida därför att successivt utveckla arbetet inom bland annat följande områden:

- stärkt analys av religionsfrihet i relevanta kontexter där religiösa minoriteter är särskilt utsatta
- förbättrade möjligheter att identifiera och synliggöra insatser där dessa frågor utgör en relevant dimension inom bredare arbete med mänskliga rättigheter
- fortsatt utveckling av lärande från utvärderingar och resultatredovisningar som berör religionsfrihet och rättigheter för religiösa minoriteter
- dialog med samarbetspartner om hur resultat och erfarenheter inom området kan dokumenteras på ett sätt som är både analytiskt relevant och kontextmässigt ansvarsfullt
- dialog med Regeringskansliet (UD) om balans mellan olika insatstyper (normativ, institutionell, målgruppsinriktad).

Arbetet kommer att utvecklas vidare inom ramen för myndighetens löpande resultatstyrning, lärande och utveckling av tematiska analyser.